

Sygn. akt IV U 247/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 czerwca 2017 r. w S.

odwołania T. C. działającej w imieniu małoletniej A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 22 grudnia 2016 r. i z dnia 1 marca 2017 r. Nr (...)

w sprawie T. C. działającej w imieniu małoletniej A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o prawo do renty rodzinnej

zmienia zaskarżone decyzje i ustala prawo małoletniej A. C. do renty rodzinnej po G. C. od 1 listopada 2016 roku.

Sygn. akt: IV U 247/17 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 20 grudnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. działając na podstawie art.65 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił T. C. i A. C. prawa do renty rodzinnej po G. C. zmarłym w dniu 21 października 2016r. wskazując, że zmarły nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a ponadto w 10-leciu przed zgonem ,tj. w okresie od 21 października 2006r. do 20 października 2016r. nie udowodnił wymaganego 5-letniego okresu zatrudnienia (ubezpieczenia). Udokumentowany w powyższym 10-leciu okres ubezpieczenia wynosi 3 lata, 2 miesiące i 15 dni okresów składkowych oraz 5 dni okresów nieskładkowych, co łącznie stanowi 3 lata, 2 miesiące i 20 dni. Ogólny zaś staż ubezpieczenia G. C. wynosi 21 lat, 11 miesięcy i 17 dni (decyzja z 20 grudnia 2016r. k.205 akt rentowych).

Na skutek wniosku T. C. o ponowne rozpatrzenie sprawy o rentę rodzinną poprzez zbadanie stanu zdrowia G. C., który w maju 2011r. przeszedł operację na kręgosłup, po której nie był w stanie podejmować zatrudnienia, a także w świetle tego, że po urodzeniu córki A. C. w dniu 11 maja 2004r. G. C. sporadycznie podejmował pracę i w okresie gdy nie pracował opiekował się córką, gdyż ona po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego - we wrześniu 2004r. wróciła do pracy, organ rentowy ponownie zbadał wniosek o rentę rodzinną po G. C. kierując sprawę do lekarza orzecznika, który w orzeczeniu z 2 lutego 2017r. ustalił, że od 30 kwietnia 2011r. G. C. był częściowo niezdolny do pracy (wniosek T. C. z 17 stycznia 2017r. k.207-211 akt rentowych oraz orzeczenie lekarza orzecznika z 2 lutego 2017r. k.213 akt

rentowych). Mając na uwadze powyższe ustalenia decyzją z 1 marca 2007r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. ponownie odmówił T. C. i A. C. prawa do renty rodzinnej po G. C. zmarłym w dniu 21 października 2016r. wskazując, że zmarły nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a także nie spełniał warunków do jej uzyskania, gdyż w 10-leciu przed zgonem ,tj. w okresie od 21 października 2006r. do 20 października 2016r. nie udowodnił wymaganego 5-letniego okresu zatrudnienia (ubezpieczenia). Udokumentowany w powyższym 10-leciu okres ubezpieczenia wynosi 3 lata, 2 miesiące i 15 dni okresów składkowych oraz 5 dni okresów nieskładkowych, co łącznie stanowi 3 lata, 2 miesiące i 20 dni. Nie udowodnił również 5-letniego okresu ubezpieczenia w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy ,tj. w okresie od 30 kwietnia 2001r. do 29 kwietnia 2011r. Udokumentowany w powyższym okresie staż ubezpieczeniowy wynosi 4 lata, 8 miesięcy i 8 dni okresów składkowych oraz 17 dni okresów nieskładkowych, co łącznie stanowi 4 lata, 8 miesięcy i 25 dni. Nadto organ rentowy wskazał, że do okresu ubezpieczenia G. C. nie zaliczył opieki nad córką, gdyż okoliczność ta nie została wystarczająco udowodniona. W tym zakresie niezbędne jest oświadczenie samego ubezpieczonego, że niewykonywanie pracy spowodowane było koniecznością sprawowania opieki, a w sprawie oświadczenia tego brak, przy czym oświadczenia tego nie może zastąpić oświadczenie małżonki (decyzja z 1 marca 2017r. k.217 akt rentowych).

Odwołanie od obu w/w decyzji złożyła T. C. działając w imieniu małoletniej A. C. wnosząc o ich zmianę i przyznanie A. C. prawa do renty rodzinnej po ojcu G. C. od miesiąca, w którym zgłoszony został wniosek o rentę. Nadto skarżąca wniosła o zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego G. C. okresu niewykonywania pracy z powodu opieki nad córką A. C. urodzoną w dniu (...) W uzasadnieniu stanowiska wskazała, że córka A. jest najmłodszym dzieckiem w rodzinie. Po jej narodzinach ona (T. C.) jako matka korzystała z urlopu macierzyńskiego, a następnie od września 2004r. powróciła do pracy. Natomiast jej mąż – G. C. w okresach, w których nie pracował opiekował się córką. Karmił ją, mył, przebierał, spędzał z nią czas, wychodził na spacer. Okoliczności te mogą potwierdzić świadkowie. Obecnie córka A. C. ma 12 lat, a brak renty rodzinnej negatywnie wpływa na sytuację finansową rodziny (odwołanie wraz z załącznikami k.1-6 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.7 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

G. C. zmarł w dniu 21 października 2016r. w wieku 53 lat (odpis skrócony aktu zgonu k.63 akt rentowych). Pozostawił po sobie żonę T. C. oraz czworo dzieci, z których troje jest pełnoletnich – w wieku 33, 32 i 30 lat. Najmłodsza córka G. i T. A. C. urodziła się w dniu (...), a zatem ma 13 lat i uczęszcza do szkoły podstawowej (odpis skrócony aktu małżeństwa G. C. i T. C. i odpis skrócony akty urodzenia A. C. k.59 -61 akt rentowych oraz zeznania T. C. k.17 akt sprawy).

G. C. za życia nie ubiegał się o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W orzeczeniu z 2 lutego 2017r. lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że od 30 kwietnia 2011r. G. C. był częściowo niezdolny do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika z 2 lutego 2017r. k.213 akt rentowych). W 10-leciu przed zgonem ,tj. w okresie od 21 października 2006r. do 20 października 2016r. G. C. posiadał okres ubezpieczenia w wymiarze 3 lata, 2 miesiące i 20 dni, z czego 3 lata, 2 miesiące i 15 dni okresów składkowych oraz 5 dni okresów nieskładkowych. Z kolei w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy ,tj. w okresie od 30 kwietnia 2001r. do 29 kwietnia 2011r. G. C. posiadał okres ubezpieczenia w wymiarze 4 lata, 8 miesięcy i 25 dni, z czego 4 lata, 8 miesięcy i 8 dni okresów składkowych oraz 17 dni okresów nieskładkowych. Na przestrzeni całego życia G. C. posiada okres ubezpieczenia w wymiarze 21 lat, 11 miesięcy i 17 dni, z czego 21 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 17 dni okresów nieskładkowych (karta przebiegu zatrudnienia G. C. k.203 akt rentowych).

W chwili narodzin A. C. ,tj. w dniu 11 maja 2004r. T. C. pozostawała w zatrudnieniu w Publicznym Gimnazjum w S.. Po urodzeniu córki, w okresie od 11 maja 2004r. do 13 września 2004r. T. C. przebywała na urlopie macierzyńskim, a następnie od 14 września 2004r. powróciła do pracy (zaświadczenie Dyrektora Publicznego Gimnazjum w S. z 17 stycznia 2017r. k.211 akt rentowych). Od powrotu T. C. do pracy do połowy czerwca 2006r. małoletnią A. C. zajmowali się członkowie rodziny, w tym matka G. C., a doraźnie również wynajmowana w tym celu opiekunka. Od 16 czerwca

2006r. G. C. nie pracował zawodowo (z dniem 15 czerwca 2006r. ustało jego zatrudnienie w firmie stolarskiej M. A. K. z siedzibą w W. – świadectwo pracy z 15 czerwca 2006r. k.43 akt rentowych i poświadczenie ubezpieczenia z 7 grudnia 2016r. k.157 akt rentowych) i od tej daty sprawował on codzienną opiekę nad małąletnią córką A.. Opiekę tę sprawował do 31 sierpnia 2007r., a zatem przez 1 rok, 2 miesiące i 15 dni. Od 1 września 2007r. - w wieku 3 lat małąletnia A. C. rozpoczęła naukę przedszkolną (zeznania świadków: I. N. i K. G. k.17-17v akt sprawy oraz zeznania T. C. k.16v-17 akt sprawy). Kolejne zatrudnienie G. C. podjął od 8 listopada 2011r. w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 17 listopada 2016r. k.47 akt rentowych i poświadczenie ubezpieczenia z 7 grudnia 2016r. k.165 akt rentowych oraz karta przebiegu zatrudnienia k.203 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie T. C. działającej w imieniu małąletniej A. C. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.65 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej ustawą emerytalną (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń, przy czym przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. W myśl zaś art.68 ust.1 ustawy emerytalnej dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej;

- do ukończenia 16. roku życia,
- do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia, albo
- bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresach, o których mowa wyżej.

Z ostatniego ze wskazanych uregulowań wynika, że A. C., posiadająca obecnie 13 lat, znajduje się w gronie członków rodziny uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym ojcu G. C.. Odmawiając wymienionej prawa do renty rodzinnej organ rentowy wskazał, że zmarły G. C. w chwili śmierci nie był uprawniony do emerytury ani do renty z tytułu niezdolności do pracy i nie spełniał warunków wymaganych do uzyskania jednego z tych świadczeń. Nie ulega wątpliwości, że zmarły G. C. z uwagi na wiek (ukończone 53 lata) nie spełniał przesłanek nabycia prawa do emerytury. Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł natomiast do przekonania, że wbrew ustaleniom organu rentowego w chwili śmierci G. C. spełniał przesłanki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone art.57 ust.1 oraz art.58 ust.1 pkt 5 i ust.2 ustawy emerytalnej. Z mocy art.65 ust.2 ustawy emerytalnej osobę zmarłą uznaje się za całkowicie niezdolną do pracy. Niezdolność tę przyjmuje się na dzień śmierci, przy czym w okolicznościach danej sprawy możliwe jest ustalenie, że niezdolność do pracy powstała u danej osoby wcześniej. Sytuacja taka zaistniała w niniejszej sprawie, w której lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z 2 lutego 2017r. ustalił, że już przed śmiercią G. C. był częściowo niezdolny do pracy i niezdolność ta istniała od 30 kwietnia 2011r. (orzeczenie lekarza orzecznika k.213 akt rentowych). Analizując dalej okoliczności sprawy stwierdzić należy, że przyjmując w/w datę powstania u G. C. niezdolności do pracy, spełniona zostaje przesłanka z art.58 ust.1 pkt 5 ustawy emerytalnej ,tj. w dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy, a zatem na przestrzeni od 30 kwietnia 2001r. do 29 kwietnia 2011r. G. C. posiadał 5-letni okres ubezpieczenia. Z ustaleń organu rentowego opartych o analizę okresów zatrudnienia wynika, że we wskazanym okresie G. C. legitymował się okresem ubezpieczenia w wymiarze 4 lata, 8 miesięcy i 25 dni, z czego 4 lata, 8 miesięcy i 8 dni stanowią okresy składkowe, a 17 dni okresy nieskładkowe (vide: karta przebiegu zatrudnienia G. C. k.203 akt emerytalnych). Ubezpieczenie w takim wymiarze nie odpowiada ustawowej przesłance wykazania co najmniej 5-letniego okresu ubezpieczenia. Rozpoznając odwołanie skarżącej Sąd doszedł jednak do przekonania, że organ rentowy niezasadnie nie zaliczył do okresu ubezpieczenia jako okresu nieskładkowego okresu, w którym G. C. nie wykonywał pracy zawodowej i sprawował stałą – codzienną opiekę nad małąletnią córką A. C. ur. w dniu (...) Okres ten – jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu - przypadał na czas od 16 czerwca 2006r. do 31 sierpnia 2007r., a zatem przed ukończeniem przez A. C. 4 roku życia i trwał przez 1 rok, 2 miesiące i

15 dni. W tym miejscu wskazać należy, że okres niewykonywania pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do lat 4 stanowi w myśl art.7 pkt 5 ustawy emerytalnej okres nieskładkowy. Zaliczenie wskazanego okresu opieki nad córką, który przypadał w 10-leciu przed powstaniem u G. C. częściowej niezdolności do pracy, stanowi zatem okres nieskładkowy podlegający zaliczeniu do okresu ubezpieczenia G. C. warunkującego ustalenie prawa do renty rodzinnej na rzecz A. C.. Okres w wymiarze 1 rok, 2 miesiące i 15 dni pozwala na ustalenie, że G. C. spełniał przesłankę 5-letniego okresu ubezpieczenia. W konsekwencji powyższego, a także mając na uwadze, że w dacie zgonu G. C. pozostawał w ubezpieczeniu (poświadczenie okresu ubezpieczenia k.201 akt rentowych) stwierdzić należało, że po stronie A. C. spełnione zostały przesłanki nabycia prawa do renty rodzinnej po ojcu G. C.. W tym miejscu wskazać należy, że ustalenia co do opieki sprawowanej przez G. C. nad córką A., Sąd poczynił w oparciu o dowód z dokumentu w postaci zaświadczenia z Publicznego Gimnazjum w S. poświadczającego datę powrotu T. C. do pracy po urlopie macierzyńskim, a także o dowód ze spójnych zeznań świadków w osobach I. N. i K. G.. Osoby te są obce dla rodziny C., ale jednocześnie utrzymujące w spornym okresie kontakty z członkami tej rodziny i znające ich sytuację rodzinną. Wiarygodność ich zeznań nie budzi wątpliwości. Co do twierdzeń organu rentowego, że okres nieskładkowy, o którym mowa w art.7 pkt 5 ustawy emerytalnej powinien być wykazany oświadczeniem zainteresowanego wskazać należy, że z oczywistych względów G. C. nie mógł złożyć takiego oświadczenia (przed śmiercią nie ubiegał się o rentę), co nie wyklucza możliwości wykazywania takiego okresu przez członków rodziny ubiegających się o rentę rodzinną.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd uznał, że odwołanie T. C. działającej w imieniu i na rzecz małoletniej A. C. zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴§2 kp orzekł jak w sentencji wyroku.